

12 MAY 2000

**DENGUE HAEMORRHAGIC FEVER PREVENTION AND CONTROL
PERFORMANCE AT SUB-DISTRICT LEVEL,
UTHAITHANEE PROVINCE**

APAPORN KITSANAPUN

**With compliments
of**

ปิ่นทองทิพย์ หานัด

**A THESIS SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT
OF THE REQUIREMENTS FOR
THE DEGREE OF MASTER OF SCIENCE (PUBLIC HEALTH)
MAJOR IN INFECTIOUS DISEASES
FACULTY OF GRADUATE STUDIES
MAHIDOL UNIVERSITY**

2000

ISBN 974-663-718-5

COPYRIGHT OF MAHIDOL UNIVERSITY

TH
Accd
1000

43907 e.2

Copyright by Mahidol University

4136343 PPH/M : MAJOR: INFECTIOUS DISEASES; M.Sc. (PUBLIC HEALTH)

KEY WORDS : PERFORMANCE / MANAGEMENT / MOTIVATION FACTORS /
DENGUE HAEMORRHAGIC FEVER

APAPORN KITSANAPUN: DENGUE HAEMORRHAGIC FEVER PREVENTION AND CONTROL PERFORMANCE AT SUB-DISTRICT LEVEL, UTHAITHANEE PROVINCE. THESIS ADVISORS: NOPPORN HOWTEERAKUL, MA, Ph.D., NAWARAT SUWANNAPONG, M.S.W., Ph.D., DUSIT SUJIRARAT, M.Sc. 116p. ISBN 974-663-718-5

Dengue Haemorrhagic Fever (DHF) prevention and control performance at sub-district level are still ineffective and need for strategic development. The objectives of this study were to describe management process, management resources, motivation factors and DHF prevention and control performance at sub-district level; and to find out the relationship between management process, management resources, motivation factors and DHF prevention and control performance. A cross-sectional study was conducted in Uthaitanee province during 21 July-31 August 1999. Studied subjects were 88 (100%) sub-district health workers who were responsible for DHF prevention and control performance. Data were collected by self-administered questionnaires.

Most health workers (72.7%) were males; about half (51.1%) were married; 33% were aged between 25-29 years; 37.5% had working experience between of 5-9 years; whereas, 30.7% had responsibility for DHF prevention and control performance between 2-5 years. Ninety-two percent had updated training on DHF prevention and control. Of these, 45.7% had updated training on DHF only one time. Most of them did not have a village with a high risk of DHF in their responsible area. About half (45.5%) of health centers had 3 workers involved in DHF prevention and control programs. Most (87.5%) health workers' knowledge on DHF prevention and control and about half (52.3%) of their performance on DHF prevention and control were found to need improvement. Nearly all (97.7%) of overall management resources were in need of improvement, followed by overall management process (53.4%). Regarding the motivation factors, 18.2% of health workers were found to be at high level. Health workers' knowledge was not significantly related to DHF prevention and control performance ($p > 0.05$). The variables which were found positively and significantly related to DHF prevention and control performance were: overall management resources ($p < 0.05$), overall management process ($p < 0.01$) and motivation factors ($p < 0.01$). The result of multiple regression analysis revealed that management process and motivation factors could explain the variation of DHF prevention and control performance at sub district level at 27%. It is recommended that health workers who are responsible for DHF prevention and control performance should receive reorientation, updated training on surveillance of DHF and strengthening of skills in management. In addition, attention should be given to work motivation in order to increase effective performance on DHF prevention and control.

4136343 PPH/M : สาขาวิชาเอก: โรคติดต่อ; วท.ม. (สาธารณสุขศาสตร์)

อาภาพร กฤษณพันธ์ : การปฏิบัติงานป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออกในระดับตำบล จังหวัดอุทัยธานี
(DENGUE HAEMORRHAGIC FEVER PREVENTION AND CONTROL
PERFORMANCE AT SUB-DISTRICT LEVEL, UTHAITHANEE PROVINCE)

คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์: นพพร ไหว้ระฤก, MA., Ph.D., นวรัตน์ สุวรรณพ้อง, M.S.W.,
Ph.D., ดุสิต สุจิรารัตน์, วท.ม. 115p. ISBN 974-974-663-718-5

งานป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออกในระดับตำบลมีผลของการปฏิบัติงานอยู่ในเกณฑ์ไม่ดีและ
ยังต้องการการพัฒนาเชิงกลยุทธ์ การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่ออธิบายกระบวนการบริหาร, ทรัพยากรทางการบริหาร,
ปัจจัยเชิงใจและงานป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออกในระดับตำบลและเพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่าง
กระบวนการบริหาร, ทรัพยากรทางการบริหาร, ปัจจัยเชิงใจ กับ งานป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออก
ในระดับตำบล การศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาแบบภาคตัดขวางในจังหวัดอุทัยธานี ในช่วงระยะเวลาตั้งแต่วันที่
21 กรกฎาคม - 31 สิงหาคม 2541 โดยเก็บข้อมูลจากเจ้าหน้าที่สาธารณสุขระดับตำบลที่รับผิดชอบงานป้องกันและ
ควบคุมโรคไข้เลือดออกจำนวน 88 คน โดยใช้การทดสอบแบบสอบถามให้ผู้ตอบตนเอง

ผลการวิจัยพบว่า เจ้าหน้าที่สาธารณสุขส่วนใหญ่เป็นเพศชายร้อยละ 72.7 แต่งงานแล้วร้อยละ 51.1
มีอายุระหว่าง 25-29 ปี ร้อยละ 33 รับราชการอยู่ระหว่าง 5-9 ปี ร้อยละ 34.5 และ รับผิดชอบงานป้องกันและ
ควบคุมโรคไข้เลือดออกระหว่าง 2-5 ปี ร้อยละ 30.7 เจ้าหน้าที่สาธารณสุขเคยได้รับการอบรมเกี่ยวกับการป้องกันและ
ควบคุมโรคไข้เลือดออกร้อยละ 92 และผู้ที่เคยได้รับการอบรมได้รับการอบรมเพียง 1 ครั้ง ร้อยละ 45.7
เจ้าหน้าที่สาธารณสุขร้อยละ 53.4 ไม่มีหมู่บ้านเสี่ยงสูงของโรคไข้เลือดออกอยู่ในความรับผิดชอบ และ ร้อยละ 45.5
มีผู้ร่วมงานที่อยู่ในสถานีนอนมีจำนวน 3 คนร่วมกันปฏิบัติงานป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออก การปฏิบัติงาน
ป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออกของเจ้าหน้าที่อยู่ในระดับที่ควรปรับปรุง ร้อยละ 52.3 ความรู้ของเจ้าหน้าที่
เกี่ยวกับงานป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออกอยู่ในระดับที่ควรปรับปรุง ร้อยละ 87.5 กระบวนการบริหารและ
ทรัพยากรในการบริหารอยู่ในระดับที่ควรปรับปรุง ร้อยละ 53.4 และร้อยละ 97.7 ตามลำดับ ส่วนปัจจัยเชิงใจของ
เจ้าหน้าที่สาธารณสุขผู้ปฏิบัติงานพบว่าอยู่ในระดับสูงร้อยละ 18.2 ในการวิเคราะห์ความสัมพันธ์พบว่า ความรู้ของ
เจ้าหน้าที่สาธารณสุขไม่มีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติงาน ($p>0.05$) ส่วนปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ในทางบวกกับ
การปฏิบัติงาน คือ กระบวนการบริหาร ($p<0.05$) ทรัพยากรในการบริหาร ($p<0.01$) และปัจจัยเชิงใจ ($p<0.01$)
จากการวิเคราะห์สมการถดถอยเชิงพหุ พบว่ากระบวนการบริหารและปัจจัยเชิงใจสามารถร่วมกันอธิบายการปฏิบัติ
งานป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออกได้ร้อยละ 27 ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย เจ้าหน้าที่สาธารณสุขที่
รับผิดชอบงานป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออกควรจะได้รับ การฟื้นฟูความรู้ในเรื่องการเฝ้าระวังโรคไข้เลือดออก
ให้เป็นปัจจุบัน, เพิ่มความเข้มแข็งในทักษะการบริหารจัดการ และ ควรได้รับการเอาใจใส่ในเรื่องแรงจูงใจ
เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของการปฏิบัติงานป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออก